

Links Miss Twist (Blanca Hooijmans) met het album *Tighten Up*, vol. 2

Rechts Rita van Poort met het album *Stiletto* van Lita Ford.

Bianca Hooijmans dj en medewerker voorlichting bij Pleegzorg Nederland:

'Ik zit niet vastgebakken aan oud materiaal'

Rita van Poort-Wiegel medewerker studenten-zaken bij de Universiteit van Utrecht:

'Ik ben nooit van mijn vinylgeloof gevallen'

Bronja Hoffschlag receptioniste/telefoniste bij een scheepvaartbedrijf in Rotterdam:

'Ik zoek het verhaal achter de liedjes'

Nu de vinylplaat weer terug is, gaan ook jonge en oude meisjes op zoek naar bijzondere platen. Drie vrouwen over de Platenbeurs in Utrecht.

tekst Jan Vollebaard foto's Andreas Terlaak

Platenbeursen waren jarenlang het domein van serieuze, sombere mannen met linnen tassen, op zoek naar die ene grammofoonplaat van Elvis Presley of Iron Maiden die nog in hun collectie ontbrak. Nu de vinylplaat weer in aanzien wint onder jonge en hippe popliethebbers, verschijnen er ook steeds meer vrouwen in de druk bevolkte gangen van de halfjaarlijkse Mega Platen en CD Beurs in Utrecht. Soms belanden ze er toevallig, gelokt door de gelijktijdig in de Jaarbeurs georganiseerde Verzamelaarsjaarbeurs voor prullaria en antiek, maar vaak nemen jonge en oude meisjes het zoeken naar platen minstens zo serieus als de mannelijke vinylvoers. Ze zoeken naar één artiest, bijvoorbeeld Cliff Richard of Marianne Faithfull, of ze zijn geïnteresseerd in sixtiesmuziek omdat ze platen zoeken voor de jukebox of hun praktijk als diskjockey.

Zeventig procent van de aangeboden geluidsdragers op de beurs bestaat uit vinyl, schar organisator Cas Bosland, gerekend over de vijfhonderd stands met handelaren uit de hele wereld. Alle genres zijn vertegenwoordigd, van brekbare 78-toerenplaten uit de jaren vijftig tot versgeperste *picture discs* van Lady Gaga. Dure collector's items vechten om de aandacht met meterslange rijen van aanbiddingen, waar een "klassieke" bluesplaat op het Chess-label of een dubbelepece met *The Köln Concert* van Keith Jarrett niet meer dan twee euro hoeft te kosten. 25.000 bezoekers worden er dit weekend verwacht en dat aantal groeit per editie.

Behalve een mekka voor verzamelaars is de beurs een ontmoetingsplaats waar de gedeelde liefde voor muziek wordt ondersteund door expositie, plaat- en boekpresentaties, bands en deejay-optredens. Een vaste verschijning sinds enkele jaren is DJ Miss Twist die onder meer haar Royal Vinyl Diggers Showcase presenteert, waar bezoekers hun favoriete plaat mogen draaien en toelichten.

Deejayen is een uit de hand gelopen hobby, zegt Bianca Hooijmans (43), alias Miss Twist, over haar rol als muzikale gastvrouw van de platenbeurs. Sinds haar veertiende verzamelt ze singles in de categorieën soul, rhythm & blues en meiden-groepen uit de jaren vijftig en zestig. "Het moet altijd een beetje vreemd zijn. Gekke instrumentaaljes of coverversies, hoe onbekender hoe leuker. Bij mijn platenkeuze hanteer ik twee criteria: het moet mooi of swingend zijn. Liefst allebei tegelijk natuurlijk. Ik zit niet vastgebakken aan oud materiaal: ook een rare Hammondversie van een nummer van Amy Winehouse zit in mijn platenkoffer."

Op de beurs zie je veel vrouwen die met hun man meekomen en die verveeld rondlopen, stelt ze vast. "De laatste tien jaar begint daar een beetje verandering in te komen. Het is een mannenbolwerk, dus het blijft leuk als ik meiden tegenkom met wie ik die passie voor 45-toerenplaatjes kan delen. Je ziet het niet vaak, dat een vrouw een halve dag op haar knieën voor de bakken naar platen aan het neuzen is. Maar als deejay ben ik al jaren geaccepteerd in die omgeving."

Van de beursbezoekers die hun favoriete plaat bij Bianca's Royal Vinyl Diggers Showcase laten horen, leert ze vaak nieuwe dingen. "Er zijn genoeg mensen die net zo maf zijn als ik en die er een buitensissige smaak op na houden. Soms hoor je Japanse punk, keiharde heavy metal en zeldzame Zappa-nummers vlak na elkaar. Al die genres hebben liefhebbers met boeiende verhalen."

Miss Twist heeft een zoeklijst met de singletjes die ze graag nog eens uit een platenbak zou willen lichten, zoals de soulsong *Cosmo's home baby* van Dee Dee Sharp. "Als ik die vind, spring ik een gat in de lucht."

Sleeveface

Het fenomeen Sleeveface houdt in dat muzikelliehebbers op de foto gaan met hun favoriete elpee-hoes en net doen alsof ze onderdeel van de hoesfoto zijn geworden. Op sleeveface.com doken recentelijk foto's op van een zwangere Adele, Prince met een gebreid wollen vest en een blonde Bob Marley. Iedereen kan zijn eigen Sleevefaces op de site zetten.

"Mijn man en ik zijn grote vinyl-verzamelaars", zegt Rita van Poort-Wiegel (48). Zondag gaan ze in Utrecht op zoek naar hardrock, heavy metal, blues en rock. Rita is in het bijzonder geïnteresseerd in hardrock die door vrouwen gemaakt wordt. Groepen als Girlschool en The Runaways krijgen te weinig aandacht, vindt ze, ook in een tijdschrift als *Aardbeek*. "Vrouwelijke rockmuzikanten worden ondergewaardeerd omdat ze zogenaamd niet kunnen spelen. Onzin, vind ik dat." Om die situatie recht te trekken begon ze het fanzine *Metal Maidens*. Eerst op papier, tegenwoordig online via www.metalmaidens.com.

In metalkringen zijn vrouwen die platen verzamelen zeldzaam, zegt Rita. "Zeker als ze wat ouder worden. Dan wil de vrouw des huizes al die spullen niet meer in huis hebben. Ik ben nooit van mijn vinylgeloof gevallen. Grammofoonplaten hebben vaak prachtige klaphoezen. En je krijgt er posters bij; dat heb je niet bij cd's of als je muziek downloadt. Het is leuk dat vinyl weer in opkomst is. Een band als Whitesnake brengt al zijn platen op vinyl uit, in mooie hoezen of boxes."

Vroeger gingen Rita en haar man met een zoeklijst naar de platenbeurs. Maar de weinige platen die nog in hun collectie ontbraken, zijn vaak veel te duur. "Het begint bij honderd euro en dat gaat ons echt iets te ver. Er is één plaat van de Amerikaanse band Malthese die we dolgraag zouden willen hebben. Maar die is in heel kleine oplage uitgekomen bij een onafhankelijk label. Als je hem al kunt vinden, moet je rekenen op vier tot vijfhonderd euro."

Het mooiste object dat ze in de afgelopen jaren op de platenbeurs vond, was een oud T-shirt van de Runaways dat nog in goede staat verkeerde. "Dat trek ik dan wel aan, ja. Ik loop meestal in zwarte metal-shirts met bandnamen erop. Wij zijn behoorlijk anders dan de mensen in onze straat; geen geijkte huisje-boompje-beestjetypes. Hardrock en metal zijn ons leven. Thuis zitten we tussen de cd-rekken en de gesigneerde foto's. Op de beurs treffen we gelijkgestemden, in Leerdam zijn we echte rebellen."

"Het begon klein. In de loop der jaren is het een verzamelwoede geworden", zegt Bronja Hoffschlag (30). Toen ze veertien was, vond ze op een rommelmarkt een oude elpee van Marianne Faithfull. "Heel andere muziek dan Madonna of Kylie Minogue, de favorieten van mijn leeftijdgenoten. Ik hoorde meteen dat het mijn stijl was. Faithfull is misschien geen briljant zangeres, maar ze slaagt er heel goed in een bepaalde sfeer te creëren. Die folk pop uit haar beginperiode, een beetje psychedelisch, dat spreekt me nog steeds heel erg aan."

Bronja's liefde voor de Engelse popdiva houdt op in 1972, toen Faithfull aan drugs verslaafd raakte en jarenlang niets van zich liet horen. "Ik verzamel platen uit haar Decca-periode, nadat ze door Rolling Stones-manager Andrew Loog Oldham werd ontdekt en een tijdlang de vriendin van Mick Jagger was. Ik zoek altijd het verhaal achter de liedjes. Dat waren vaak songs van anderen, zoals *As tears go by* van Jagger en Richards. Ze werd gezien als een marionet, maar volgens mij verdient ze veel meer krediet als een zangeres met een eigen stijl. Na haar heroïneperiode is haar stem twee octaven gezakt. Die periode vind ik minder interessant. *Broken English*, voor mij is dat gewoon punkmuziek."

Op de platenbeurs kocht ze alles wat ze van de jonge Marianne Faithfull kon vinden. "Het mooiste dat ik er aantrof was een zogenaamde acetatpersing: een proefexemplaar van een plaat die nooit officieel is uitgebracht. Het was haar allereerste opname; een musicalnummer van Lionel Bart dat ze eigenlijk niet zo goed kon zingen. Die plaat is de heilige graal voor elke Faithfull-verzamelaar. Ik hoefde er niet eens zo veel voor te betalen. De laatste jaren werk ik aan een boek waarin ik al mijn kennis over haar platen, maar ook over haar veelbewogen leven kwijt kan."

In Utrecht treft Bronja andere verzamelaars. "Bijna al mijn vrienden heb ik er leren kennen, zelfs mijn man. Tussen al die platen is dat toch wel het leukste wat ik er ooit gevonden heb."

Mega Platen en CD Beurs, 14 en 15 april Jaarbeurs Utrecht.

Vinylvrouwen